

Cladonia luteoalba nieuw voor Nederland

A. Aptroot

Cladonia luteoalba Wheldon & A. Wilson was found for the first time in the Netherlands in coastal dune areas. It was the first addition to the *Cladonia* flora found since 1980. The autotrophic versus parasitic growth form of the species is discussed.

De lichleenflora van Nederland is nog lang niet uitputtend bekend, zoals blijkt uit de vele aanvullingen voor de Nederlandse flora die elk jaar worden gevonden. De nadruk ligt echter op microlichenen en het is alweer lang geleden (1980) dat er een nieuwe *Cladonia* voor Nederland werd gevonden. Deze groep is ook wel de meest onderzochte voor Nederland, met een populaire determinatietabel en veel verzamelaars, niet in de laatste plaats vegetatiekundigen en inventariseerders.

De verassing was dan ook groot toen op 13 december 1993 tijdens een *Cladonia*-cursus voor veldmedewerkers van de Gemeentewaterleidingen Amsterdam door de auteur *Cladonia luteoalba* werd gevonden. Het materiaal werd na een suggestie van Harrie Sipman in die richting gedetermineerd en vergeleken met materiaal uit IJsland.

De soort was al van afstand opvallend door de zittende rode apotheciën. De blaadjes zijn deels groot, deels vrij klein en gelig en wollig van onderen. Het materiaal groeit op andere *Cladonia* soorten en het valt moeilijk uit te maken welke delen er nog allemaal toe behoren. Ook in de literatuur wordt de soort soms als (jeugd-)parasiet opgegeven. Aan de hand van het Nederlandse materiaal valt hierover geen besluit te nemen.

De soort werd gevonden in een *Cladonia*-rijk stukje uitgelooagd open duingrasland in de Amsterdamse Waterleiding Duinen (A.W.D.) bij de Zeventig Bunders (gem. Bloemendaal, km-blok 24.48.53). In juni 1994 werd nog een extra exemplaar gevonden, deze keer door medewerkers van de Provinciale Milieuinventarisatie Zuid-Holland, ook in de A.W.D., bij De Blink (gem. Noordwijk, km-blok 24.57.24). Dit suggereert dat de soort wel meer voorkomt.

C. luteoalba is wijd verspreid maar overal zeldzaam, en bekend van Europa, Groenland, Alaska, China, Vuurland en de Falkland eilanden.